

Kehtestatud Tallinna Börsi
juhatuse otsusega

Garantiifondi osamaksete tasumise ja käsitlemise kord

1. Üldsätted

- 1.1. Käesolev garantiifondi osamaksete tasumise ja käsitlemise kord on kehtestatud Tallinna Börsi (edaspidi: Börs) Reglemendi osa "Börsitehingute realiseerimise ja arveldamise reeglid" (edaspidi: Arveldusreeglid) punktides 5.2.1.1 (perioodiline osamakse), 5.2.1.2 (erakorraline osamakse) 5.5.3 (garantiifondi taastamisele suunatud nõuete piirmäärad kalendriaastas) ning 7.2.1 (arvelduslimiit) sätestatud nõuete täpsustamiseks.

2. Perioodiline osamakse

- 2.1. Arveldusreeglite punktis 5.2.1.1 sätestatud perioodilise osamakse miinimumsumma on 5 000 eurot (78 233 krooni).
- 2.2. Börsil kauplemist alustav koduliige tasub enne kauplemise alustamist esmase poolaastaosamakse vähemalt poolaastaosamakse miinimumsumma.

Käesolevate reeglite tähenduses on koduliige Börsi liige, kelle suhtes Börs tegutseb Arveldusreeglite tähenduses Kodubörsina.

- 2.3. Juhul, kui koduliige alustab kauplemist enam kui ühel Balti Börsil, jaotab Börs hiljemalt järgneva poolaastaosamakse summa ümberarvutamise käigus koduliikme poolt Börsi garantiifondi tasutud poolaastaosamakse (sh. esmase poolaastaosamakse) Börsi ning asjassepuutuvate Balti Börside garantiifondide vahel, kandes vastavalt Riia Börsi garantiifondi tasumisele kuuluva osa Riia Börsile ning Vilniuse Börsi garantiifondi tasumisele kuuluva osa Vilniuse Börsile.

Kokkuleppel teise Balti Börsiga võib punktides 2.3, 2.4.3 ja 2.8 nimetatud ülekande asendada vastavalt Vilniuse või Riia Börsi garantiifondi tasumisele kuuluvate summade hoidmisega Börsi arvel nii et:

- 2.3.1. selliselt Börsi arvel hoitavate summade (Börsi arvel hoitavad summad) üle peetakse eraldi arvestust ning neid ei loeta osaks Börsi garantiifondist;
- 2.3.2. teise Balti Börsi nõudel on Börs võimeline korraldama Börsi arvel hoitavate summade viivitamatu ülekandmise teise Balti Börsi garantiifondi.
- 2.4. Vastavalt punkti 2.6 alapunktidele teostab Börs vähemalt kaks korda aastas vahetult peale kalendaarse poolaasta lõppu koduliikme poolt tasutud poolaastaosamakse summa ümberarvutamiseks vajalikke kalkulatsioone ning olenevalt ümberarvutamise tulemustest:
- 2.4.1. esitab Börs koduliikmele juurdemakse tasumise nõude (juurdemaksenõue) – juhul, kui koduliikme poolt Börsi ja teiste Balti

Börside garantiifondidesse paigutatud maksete summa on vähemalt 100 euro või 2% võrra väiksem kui Börsi liikme viimase kalendaarse poolaasta keskmiste päevakäivetele vastav poolaastaosamakse summa;

- 2.4.2. teatab koduliikmele võimalusest taotleda viimase poolt eelnevalt tasutud poolaastaosamakse ja viimase kalendaarse poolaasta keskmiste päevakäivete alusel leitud poolaastaosamakse kogusumma vahe (poolaastaosamakse ülejääk) tagastamist – juhul, kui koduliikme poolt Börsi ja teiste Balti Börside garantiifondidesse paigutatud maksete summa on vähemalt 100 euro või 2% võrra suurem, kui viimase kalendaarse poolaasta keskmiste päevakäivete alusel leitud poolaastaosamakse summa;
 - 2.4.3. korraldab vajadusel enam kui ühel Balti Börsil tegutseva koduliikme eelnevalt tasutud poolaastaosamakse ning võimalike juurdemaksenõuete alusel tasutud summade ümberpaigutamise erinevate Balti Börside garantiifondide vahel.
- 2.5. Vajadusel on Börsil õigus korraldada koduliikme poolaastaosamaksete ümberarvutamist ning teostada punktides 2.4.1 – 2.4.3 sätestatud toiminguid igal ajal. Eelõige võib sellise vajaduse tingida turuolukorra muutumine Börsil või teistel Balti Börsidel, koduliikme täiendava liikmelisuse omandamine või sellest loobumine teistel Balti Börsidel, teise Balti Börsi põhjendatud taotlus, eelnevalt teostatud kalkulatsioonides ilmnenud viga või muu erakorraline asjaolu.
- 2.6. Poolaastaosamakse summa ümberarvutamiseks:
- 2.6.1. leitakse koduliikme keskmine päevakäive Börsi ning teiste Balti Börside kapitaliturgudel (kapitaliturgude keskmine päevakäive) poolaastaosamakse tasumistähtpäevale eelneval kalendaarsel poolaastal – vastavalt lisa 1 punktis 1 toodud valemile;
 - 2.6.2. leitakse koduliikme poolt eelmises punktis sätestatud päevakäibe alusel tasumisele kuuluv poolaastaosamakse kapitalituru komponent (kapitalituru komponendi summa) – vastavalt lisa 1 punktis 2 toodud tabelile;
 - 2.6.2. määratakse kapitalituru komponendi jagunemine Börsi ja teiste Balti Börside garantiifondide vahel lähtuvalt sellest, milline on koduliikme kauplemissuhtegevust arvestades olnud iga Balti Börsi proportsionaalne osakaal punkti 2.6.1 alusel leitud keskmises päevakäibes;
 - 2.6.3. leitakse koduliikme keskmine päevakäive Börsi ning teiste Balti Börside võlakirjaturgudel (võlakirjaturgude keskmine päevakäive) poolaastaosamakse tasumistähtpäevale eelneval kalendaarsel poolaastal – vastavalt lisa 1 toodud valemile;
 - 2.6.4. leitakse koduliikme poolt eelmises punktis sätestatud päevakäibe alusel tasumisele kuuluv poolaastaosamakse võlakirjaturu komponent

(võlakirjaturu komponendi summa) – vastavalt lisa 1 punktis 3 toodud tabelile;

- 2.6.5. määratakse võlakirjaturu komponendi jagunemine Börsi ja teiste Balti Börside garantiifondide vahel lähtuvalt sellest, milline on koduliikme kauplemistevõime arvestades olnud iga Balti Börsi proportsionaalne osakaal punkti 2.6.4 alusel leitud keskmises päevakäibes;
 - 2.6.7. leitakse Börsi liikme poolt tasumisele kuuluva poolaastaosamakse summa kapitalituru komponendi ja võlakirjaturu komponendi summade liitmise teel;
 - 2.6.8. määratakse punkti 2.6.7 alusel leitud poolaastaosamakse summa jagunemine Balti Börside garantiifondide vahel, arvestades punktides 2.6.3 ja 2.6.6 viidatud proportsioone.
- 2.7. Koduliikme esmane poolaastaosamakse ning hilisemad juurdemaksenõuded tasutakse Börsile viimase poolt esitatud arves sätestatud tingimustel vastavalt kas Eesti kroonides või eurodes hiljemalt 3 tööpäeva jooksul, kui arves ei ole sätestatud teistsugust tasumistähtaega. Tasumisega viivitamisel on Börsil õigus nõuda viivist 0,5% tähtajaks tasumata summast iga viivitatud päeva eest.
 - 2.8. Juhul, kui koduliige tegutseb enam kui ühel Balti Börsil, kannab Börs punkti 2.6.8 kohaselt leitud jagunemisest lähtuvalt Balti Börside garantiifondide vahel ümberpaigutamisele kuuluvad poolaastaosamakse või juurdemaksenõude osad vastavalt Riia Börsile ja/või Vilniuse Börsile või esitab vastavad summade tagastamise juhised Riia ja/või Vilniuse Börsile.
 - 2.9. Poolaastaosamakse ja selle juurdemaksenõuete alusel tasutud summade jaotamisel või ümberpaigutamisel Börsi ning teiste Balti Börside garantiifondide vahel lähtub Börs punktides 2.6.3, 2.6.6 ja 2.6.8 sätestatust (*so. lähtutakse turupõhise [kapitaliturg ja võlakirjaturg] kauplemistevõime proportsionaalsest osakaalust vastaval Balti Börsil*).

Juhul kui punkti 2.6 alapunktides sätestatud kalkulatsioonide tulemusel on koduliikme kapitalituru ja võlakirjaturu komponentide summa väiksem kui poolaastaosamakse miinimumsumma (*punkt 2.1*), toimub poolaastaosamakse miinimumsumma ja nimetatud komponentide summa vahet katva arvestusliku jäägi Balti Börside garantiifondide vaheline jaotamine lähtuvalt sellest, milline on koduliikme kauplemistevõime arvestades olnud iga Balti Börsi kapitaliturgude proportsionaalne osakaal punkti 2.6.1 alusel leitud keskmises päevakäibes.

- 2.10. Punktis 2.4.2 sätestatud juhul teavitab Börsi liige Börsi poolaastaosamakse ülejäägi tagastamise soovist hiljemalt 20 päeva jooksul arvates punktis 2.4.2 nimetatud teate saamisest. Börs korraldab ülejäägi tagastamise hiljemalt 10 päeva jooksul.

Juhul, kui Börsi liige ei teata poolaastaosamakse ülejäägi tagastamise soovist hiljemalt eelmises lauses nimetatud tähtaja jooksul, võib ülejäägi tagastamist nõuda üksnes peale poolaastaosamakse järgneva ümberarvestuse tulemuste selgumist. Selle aja jooksul käsitletakse tagastamata ülejääki kui

Arveldusreeglite punkti 5.4.5.1 ja 5.4.5.2 kohaselt vastavalt kas esimeses või teises järjekorras kasutamisele kuuluvat garantiifondi sissemakset.

Poolaastaosamakse ülejäägi tagastamist ei saa nõuda osas, mis tooks kaasa koduliikme poolt Börsi ja/või teiste Balti Börside garantiifondidesse paigutatud vahendite vähenemise alla punktis 2.1 sätestatud poolaastaosamakse miinimumsumma.

- 2.11. Börsi liige, kelle Kodubörsiks arveldusreeglite tähenduses on teine Balti Börs, tasub esmase poolaastaosamakse ning hilisemate juurdemaksenõuete alusel tasumisele kuuluvad summad Börsi garantiifondi vastavalt Kodubörsi poolt esitatud arvetele Kodubörsi kaudu.

Juhul, kui eelmises lauses nimetatud Börsi liikmel on lähtuvalt Kodubörsi poolt poolaastaosamakse ümberarvestamiseks tehtud kalkulatsioonidest õigus taotleda Börsi garantiifondis paiknevate vahendite tagastamist, lähtub Börsi summade tagastamisel Kodubörsi juhistest.

3. Arvelduslimiit

- 3.1. Arveldusreeglite punktis 7.2.1 sätestatud arvelduslimiidi leidmisel lähtutakse koduliikme arvel Börsi ning teiste Balti Börside garantiifondides paiknevate osamaksete kogusummast konkreetsel ajahetkel.
- 3.2. Kõigi või Börsi poolt kindlaksmääratud konkreetse Börsi liikme suhtes kohaldatav arvelduslimiit kehtestatakse Börsi juhatuse otsusega juhul, kui see on Börsi hinnangul vajalik arvestades kauplemisaktiivsust, tehingute mahtu ja arvu turul, muid võimalikke asjasepuutuvaid asjaolusid ja riske ning turu üldist olukorda.
- 3.3. Arvelduslimiidi kehtestamisest, selle muutmisest ja tühistamisest teavitatakse Börsi liikmeid viivitamatult.

4. Erakorraline lisaosamakse

- 4.1. Arveldusreeglite punktis 5.2.1 sätestatud erakorraliste lisaosamakse nõude suuruse määramisel lähtub Börsi liikme kauplemisaktiivsusest, tehingute mahust turul, võimalusel hinnangust Börsi liikme maksevõimele ning muudest asjaoludest ja riskidest.

5. Piirangud garantiifondi taastamise nõuetele

- 5.1. Arveldusreeglite punktis 5.5.3 sätestatud nõuete kogumaht konkreetse Börsi liikme suhtes kalendriaasta jooksul ei või ületada Börsi liikme viimase poolaastaosamakse summa kahekordset väärtust.

Eelmises lauses sätestatud piirangut ei kohaldata Börsi liikme suhtes, kelle tegevus või tegevusetus on põhjustanud garantiifondi suuruse vähenemise alla õigusaktides sätestatud miinimumsuuruse.

Lisa 1

Poolaastaosamakse kalkulatsioonireeglid

1. Börsi liikme keskmine päevakäive

Börsi liikme kapitaliturgude ja võlakirjaturgude keskmine päevakäive leitakse vastavalt alljärgnevale valemile:

$$ADT = \frac{B}{C}$$

kus:

- ADT** – on vastavalt kas kapitaliturgude või võlakirjaturgude keskmine päevakäive.
- B** – Börsi liikme poolt poolaastaosamakse tasumistähtpäevale eelnenud viimasel kalendaarsel poolaastal Börsil ning teistel Balti Börsidel tehingutellimuste automaatse sobitamise teel teiste Börsi liikmetega tehtud kõigi ostutehingute ja müügitehingute kogusumma vastavalt kas kapitaliturgudel (kapitaliturgude keskmise päevakäibe leidmisel) või võlakirjaturgudel (võlakirjaturgude keskmise päevakäibe leidmisel).
- C** – poolaastaosamakse tasumistähtpäevale eelnenud kalendaarse poolaasta nende börsipäevade koguarv, mil Börsi liige on tehingutellimuste automaatse sobitamise teel teinud ostu või müügitehinguid teiste Börsi liikmetega vastavalt kas kapitaliturgudel (kapitaliturgude keskmise päevakäibe leidmisel) või võlakirjaturgudel (võlakirjaturgude keskmise päevakäibe leidmisel).

2. Kapitalituru komponendi summa määramine

Kapitalituru komponendi summa leitakse vastavalt alljärgnevale tabelile:

Summa leidmise aluseks olev % määr	Kapitaliturgude keskmine päevakäive poolaastaosamakse tasumistähtpäevale eelnenud kalendaarsel poolaastal Balti Börsidel (eurodes)		
10%	0	kuni	125 000 eurot
1%	Alates	125 000 eurost	

3. Võlakirjaturu komponendi summa määramine

Võlakirjaturu komponendi summa leitakse vastavalt alljärgnevale tabelile:

Summa leidmise aluseks olev % määr	Võlakirjaturgude keskmine päevakäive poolaastaosamakse tasumistähtpäevale eelnenud kalendaarsel poolaastal Balti Börsidel (eurodes)	
0,25%	Alates	0 eurost